

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o sprawie przedłożonej Wysokiemu Sejmowi przez Wydział krajowy z powodu wniosku p. Ohrymowicza, względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Borysławiu.

Wysoki Sejmie!

Rozprawy odbyte na sesyi Wysokiego Sejmu w roku 1880. nad wnioskiem względem przeniesienia c. k. Sądu powiatowego w Podburzu do Borysławia i nabyte przy tychże przeświadczenie, że zniesienie c. k. Sądu powiatowego w Podburzu wyrządziłoby ludności, do jurysdykcji tegoż c. k. Sądu należnej, dotkliwą krzywdę, a przytem utrudniłoby sprawowanie sprawiedliwości w miejscowościach obecnego tegoż okręgu sądowego, spowodowało posła Ohrymowicza postawić Wysokiemu Sejmowi wniosek, ażeby wezwano c. k. Rząd, by jak najspieszniej utworzył w Borysławiu dla tamtejszej i okolicznej ludności nowy c. k. Sąd powiatowy.

Wniosek ten przekazany został uchwałą Wysokiego Sejmu z 20. lipca 1880 Wydziałowi krajowemu z tem poleceniem, ażeby zażądał zdania tak właściwego c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego, jakoteż Rad gminnych i obszarów dworskich miejscowości w pobliżu Borysławia położonych, czyli to się zgadza z ich interesem, ażeby je z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu wyłączone, a do c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu, gdyby takowy tamże urządzonym być miał, przyłączono — w szczególności zaś od gminy Borysławia oświadczenia, że na wypadek utworzenia tamże c. k. Sądu powiatowego, dostarczone zostaną odpowiednie budynki potrzebne na umieszczenie c. k. Sądu i aresztów.

Wydział krajowy, wykonując tę uchwałę Wysokiego Sejmu, zarządził 14. stycznia 1881 do L. 36.131 polecenie jemu dochodzenie i nie tylko wezwał c. k. Starostwo i c. k. Sąd powiatowy w Drohobyczu, ażeby w tej sprawie wyraziły swoje zdanie — ale także polecił Wydziałowi powiatowemu w Drohobyczu, by spowodował Rady gminne i obszary dworskie w Borysławiu, Hubiczu, Bani Kotowskiej, Popielach, Mrażnicy, Schodnicy, Nahujowicach, Jasienicy solnej i Tustanowicach jako miejscowości najbliższej przy Borysławiu położonych, do oświadczenia się: czyli jest to w ich interesie, ażeby utworzono c. k. Sąd powiatowy w Borysławiu, a wyłączono je z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu — w szczególności, ażeby także zawezwał Radę gminną w Borysławiu do powzięcia uchwały, obowiązującej się dostarczyć Wysokiemu Rządowi budynki na umieszczenie kancelaryi i aresztów nowego c. k. Sądu powiatowego, gdyby taki c. k. Sąd na umieszczenie samej miał być utworzonym.

Badania te wykazały głównie tylko ujemne rezultaty, albowiem:

1. C. k. Starostwo powiatowe w Drohobyczu w odezwie swojej z 16. lutego 1881 l. 1.210 stanowczo oświadcza, że nie widzi ani jednego treściwego powodu, któryby za utworzeniem nowego c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu przemawiał, ileż Borysław jest jedynie chwilowym

przybytkiem kilku tysięcy robotników, nie mających żadnych interesów w dziale cywilno-sądowym, a że przydzielenie przyległych tej miejscowości gmin do c. k. Sądu w Borysławiu, wyrządziłoby onym nie dobrodziejstwo, ale krzywdę.

2. C. k. Sędzia powiatowy w Drohobyczu odwołuje się w swoim sprawozdaniu z 4. lutego 1881 l. 21, które odezwą c. k. wyższego Sądu krajowego z 8. lutego 1881 l. 3208 Wydziałowi krajowemu przesłano — do dawniejszego sprawozdania swojego z 6. maja 1880 l. 86 przedłożonego z powodu zamierzonego przeniesienia c. k. Sądu powiatowego z Podburza do Borysławia, i wypowiada zgodnie z Wyższym c. k. Sądem krajowym to zdanie, że utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu, nie jest potrzebne, ile że c. k. Sąd powiatowy w Drohobyczu, do którego obecnie Borysław należy, połączonym jest z tą miejscowością koleją żelazną, na której każdego dnia w zimie dwa razy, a w lecie pięć razy pociągi chodzą, — a całe oddalenie Drohobycza od Borysławia wynosi jedynie 11 kilometrów, w skutek czego podróż tę w ciągu 20 minut odbyć i prawie każdą czynność bez utraty czasu załatwić można — nadto największa część przedsiębiorców Borysławskich stale w Drohobyczu mieszka i tutaj swoje interesa prawne załatwia, — zresztą także wydobywanie wosku ziemnego i oleju skalnego w Borysławiu nie wywołało nowych gałęzi przemysłowych na miejscu, — ale także chyli się do upadku tak, iż obawa zachodzi, czyli Borysław pod względem wydobywania w mowie będących produktów ziemnych utrzyma się dłużej na obecnym stanowisku.

3. Z gmin i obszarów dworskich, wezwanych o objawienie w tej mierze zdań swoich, oświadczyły się rady gminne i obszary dworskie w Schodnicy, Hubiczu, Bani Kotowskiej, Nahujowicach, Jasienicy solnej i Popielach równie jak i rada gminna w Mraźnicy za tem, ażeby niezmińjąc obecnego stanu rzeczy, pozostawić je pod jurysdykcyą c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu, a to głównie dla tego, bo w tym ostatnim mieście, jako siedzibie c. k. Starostwa i c. k. Urzędu podatkowego, tak z powodu interesów z temi Władzami, jakoteż i interesów handlowych do Drohobyczu się udając, tamże snadnie załatwiać mogą swoje sprawy sądowe. Za utworzeniem zaś nowego c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu przemawiają tylko gminy Borysław i Tustanowice, tudzież obszary dworskie w Borysławiu i Mraźnicy, które to życzenie jednak w obec wręcz przeciwnych życzeń kilkakrotnie liczniejszych gmin i obszarów dworskich powyżej wymienionych i c. k. Władz uwzględnić nie należy, szczególnie, gdy także Rada powiatowa w Drohobyczu jednomyślnie przeciw utworzeniu nowego c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu się oświadczyła, a nadto Rada gminna Borysławia uchwałą z dnia 16. kwietnia 1881 jedynie gotowość oświadczyła, wyszukania odpowiednich lokalności na kancelarye i areszta, gdyby tamże c. k. Sąd powiatowy umieszczono — nie przyjęła ale w tej mierze stanowczego zobowiązania, o co właśnie chodziło. W tym więc stanie rzeczy umieszczenie to c. k. Sądu powiatowego, gdyby miało być dokonywanem, może natrafić na trudności i narazić Wysoki Skarb na znaczne obecnie nieprzewidywane wydatki.

Wobec tych uwag komisya prawnicza stawia zgodnie z Wydziałem krajowym wnioszek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad wnioskiem posła Ohrymowicza o wezwanie c. k. Rządu, by jak najrychlej utworzył w Borysławiu dla tamtejszej i okolicznej ludności nowy Sąd powiatowy, przechodzi Sejm krajowy do porządku dziennego“.

Lwów, dnia 23. września 1881.

B. Kowalski, w. r.
przewodniczący.

Dr. Walery Waygart, w. r.
sprawozdawca.